

ЗВІТ

голови Секції дитячої та підліткової психоаналітичної психотерапії

ГО «Асоціація психотерапевтів і психоаналітиків України»

(звітний період: 2025 рік)

1. Загальна інформація про Секцію

Секція дитячої та підліткової психоаналітичної психотерапії функціонує з 2008 року, поступово розширюючи коло фахівців та спектр своєї діяльності. Станом на 2025 рік вона об'єднує 22 учасників – висококваліфікованих спеціалістів, серед яких психологи, лікарі, психотерапевти, педагоги, соціальні працівники та вихователі.

До діяльності Секції також систематично залучаються тьютори та студенти медичних, педагогічних і психологічних факультетів, що сприяє формуванню простору професійного розвитку та міждисциплінарної взаємодії.

Учасники Секції представляють різні регіони України, а також окремі зарубіжні країни, що забезпечує можливості для обміну досвідом і формування ширшого погляду на сучасні підходи в дитячій та підлітковій психотерапії. Фахівці Секції працюють як у приватній практиці, так і в державних установах, охоплюючи широкий спектр структур, що надають психологічну та психотерапевтичну допомогу дітям, підліткам і їхнім родинам.

2. Міжнародна афіліація

З 2017 року Секція дитячої та підліткової психоаналітичної психотерапії є асоційованим членом Європейської федерації психоаналітичної психотерапії (EFPP), що підтверджує відповідність її діяльності міжнародним професійним стандартам та відкриває можливості для подальшого професійного розвитку, навчання й співпраці з європейською фаховою спільнотою.

3. Основні завдання та напрями роботи Секції

3.1. Координація та об'єднання спеціалістів у сфері дитячої та підліткової психотерапії

Секція створює професійний простір для обміну знаннями, досвідом і сучасними підходами у психоаналітичній роботі з дітьми та підлітками. Її діяльність спрямована на координацію, систематизацію та поширення спеціалізованих компетенцій, необхідних для глибокого розуміння психічного розвитку, емоційних переживань і поведінкових проявів у дитячому та підлітковому віці.

3.2. Інтеграція методів і підходів у роботі

У роботі Секції застосовується інтегративний підхід із залученням різних психотерапевтичних методів, зокрема психоаналітичної терапії, арттерапії, казкотерапії, ігрової терапії відреагування Девіда Леві, ігрової терапії відносин за

підходами Дж. Тафта та Фр. Аллена, а також методики Хібукі-терапії. Така багатовекторність розширює інструментарій фахівців і дозволяє ефективно здійснювати діагностику, профілактику та психокорекцію з урахуванням індивідуальних потреб дітей і підлітків.

3.3. Організація освітніх програм із дитячої та підліткової психоаналітичної психотерапії

Важливим напрямом діяльності Секції є створення якісних освітніх можливостей для фахівців, які працюють у сфері дитячої та підліткової психотерапії. Секція розробляє та впроваджує тренінги, семінари, навчальні курси та супервізійні програми, спрямовані на поглиблення теоретичних знань і розвиток практичних навичок.

Освітні ініціативи Секції сприяють підвищенню професійних стандартів у галузі, підтримують впровадження сучасних психоаналітичних підходів у практичну діяльність та забезпечують можливості безперервного професійного розвитку.

4. Діяльність у період повномасштабної війни

З початком повномасштабної війни спеціалісти Секції активно долучилися до волонтерської діяльності, спрямованої на підтримку населення, яке постраждало внаслідок воєнних дій. У форматах онлайн та офлайн регулярно проводяться консультації, надається психологічна допомога сім'ям військовослужбовців, їхнім близьким, а також внутрішньо переміщеним особам, які опинилися в кризових обставинах.

Особлива увага приділяється роботі з дітьми та підлітками, які переживають наслідки стресу, втрат і вимушених змін життєвих обставин. Допомога здійснюється в індивідуальному, сімейному та груповому форматах, що дозволяє охопити різні запити та рівні психологічної підтримки.

Члени Секції систематично беруть участь у професійних конференціях, освітніх семінарах, майстер-класах і круглих столах. Така активність сприяє підвищенню професійної компетентності, опануванню нових методик та адаптації психотерапевтичного інструментарію до умов воєнного часу.

5. Професійна підтримка фахівців

У 2022 році з метою професійної підтримки та збереження емоційної стійкості фахівців була створена відкрита група, до якої, окрім членів Секції, долучилися представники інших напрямів психотерапії та психологічної допомоги. Група працює у змішаному форматі та забезпечує простір для професійного обговорення, емоційного балансу й взаємної підтримки. Вона стала важливим ресурсом для спеціалістів, які щоденно працюють із травматичними переживаннями.

6. Супервізійний проєкт і міжнародна супервізійна підтримка

6.1. Запуск і рамка проєкту Навесні 2022 року розпочав роботу супервізійний проєкт, започаткований у межах міжнародної професійної співпраці з Комітетом з психоаналітичної допомоги в умовах криз і надзвичайних ситуацій Міжнародної психоаналітичної асоціації (IPA PACE). Проєкт продовжує функціонувати й забезпечує фахівцям можливість отримувати супервізійну підтримку від аналітиків з різних країн.

6.2. Перша супервізійна група Перший супервізійний блок очолила Джанна Вільямс — дитячий аналітик Британської аналітичної спілки. До групи увійшли 11 спеціалістів різних напрямів: психотерапевти, соціальні працівники, педагоги та лікарі. З 2023 року

до роботи долучилася Бану Ісмаїл – аналітикиня і супервізорка із Мумбайського університету (Індія), а з вересня – Карлос Тамм, лондонський психоаналітик, який працює з дітьми та дорослими. У вересні 2025 року після перерви до проєкту повернулася Джанна Вільямс, що стало значущою подією для учасників супервізійного процесу.

Цінність проєкту полягає не лише у власне супервізійній роботі, а й у поглиблених теоретичних обговореннях, які сприяють розширенню аналітичних знань і розвитку клінічного мислення в умовах сучасних викликів.

6.3. Друга супервізійна група У зв'язку з високим попитом на супервізійну підтримку була створена друга супервізійна група. Її керівниками стали Моніка Карденаль – тренінг-аналітикиня Аргентинської аналітичної секції (Буенос-Айрес), та Карлос Васкес — дитячий і підлітковий психотерапевт із Перу. Це дозволило розширити доступ до міжнародної професійної підтримки та залучити більше спеціалістів до фахової взаємодії.

6.4. Підсумки 2025 року

Перша супервізійна група

Працювала у форматі двох зустрічей на місяць.

Упродовж року було проведено 19 повноцінних супервізійних сесій за участі 14 спеціалістів. Робота групи була спрямована на опрацювання клінічних випадків, поглиблення аналітичних знань та вдосконалення професійних навичок у роботі з дітьми та підлітками.

Друга супервізійна група

Також функціонувала у форматі двох зустрічей щомісяця.

За рік було проведено 20 зустрічей, у роботі групи брали участь 12 фахівців.

Різноманітність професійного досвіду учасників сприяла змістовним дискусіям і розширенню професійного бачення.

6.5. Плани розширення супервізійної діяльності

У зв'язку з високим попитом розглядається можливість створення третьої дискусійної групи, що дозволить залучити додаткових спеціалістів до супервізійної та професійної підтримки.

7. Професійна спільнота та обмін досвідом

Продовжує активну роботу відкрита професійна група, створена у 2023 році в месенджері Telegram. У цьому просторі учасники Секції дитячої та підліткової психоаналітичної психотерапії та супервізійних проєктів обмінюються професійним досвідом, методиками, вправами, авторськими розробками й теоретичними матеріалами.

Така взаємодія сприяє безперервному професійному розвитку та підтримці фахівців, особливо в умовах підвищеної емоційної та професійної напруги.

8. Розвиток бібліотечного фонду

Секція систематично оновлює та поповнює бібліотечний фонд літературою з дитячої та підліткової психоаналітичної психотерапії.

Вагомим внеском стали сім примірників книг, переданих Джанною Вільямс. Матеріали були оцифровані та надіслані учасникам Секції й супервізійних програм, що розширило доступ до фахових ресурсів.

Частина видань представлена англійською мовою. Серед професійних завдань Секції – підготовка їх перекладу українською мовою з метою підвищення доступності теоретичних і практичних матеріалів для ширшого кола спеціалістів.

9. Співпраця з педагогами та залучення до ГО «АППУ»

Протягом року особлива увага приділялася співпраці з педагогами, які працюють у закладах освіти та інших дитячих установах. У результаті участі в освітніх заходах, семінарах і професійних зустрічах 12 педагогів долучилися до ГО «АППУ», ставши її членами.

Вони продовжують підвищувати свій професійний рівень та впроваджувати психоаналітичні підходи у навчальну та виховну практику.

10. Освітній проєкт з нейропсихології

Продовжує свою роботу проєкт з нейропсихології.

Ведуча проєкту:

Мостова Ольга – дитячий психіатр, психоаналітичний психотерапевт, епілептолог, доктор медичних наук, професор.

Програма курсу охоплює такі теми:

- взаємозв'язок психоаналітичних знань і теорій із нейропсихологічними дослідженнями;
- нейропсихологія організації розуму;
- нейропсихологія тривоги та страху;
- нейропсихологія контейнування і прив'язаності;
- організація пам'яті та семантичних процесів;
- менталізація, лінгвістичне кодування, час;
- нейропсихологія сну;
- розвиток дитини в контексті еволюційної нейропсихології;
- еволюція диференціації тіла та відділів мозку;
- особливості роботи з дітьми з порушеннями розвитку;
- психоаналітичний підхід у дитячій нейропсихології;
- корекційні та розвивальні програми;
- етика та професійні стандарти.

Наразі функціонують три навчальні групи:

- **перша група** – працівники дошкільних закладів (заняття проводяться один раз на місяць);
- **друга група** – працівники освітніх закладів (один раз на місяць);
- **третья група** – психологи та психотерапевти (два рази на місяць).

Зустрічі відбуваються по суботах з 9:30 до 11:00.

11. Плани на 2026 рік

Упродовж 2026 року Секція продовжить розвиток супервізійної та освітньої діяльності, зосереджуючи увагу на зміцненні міжнародної професійної співпраці та підтримці фахівців, які працюють із дітьми та підлітками.

Поглиблення міжнародної співпраці.

Планується розширення партнерства з міжнародними аналітиками, що забезпечить доступ до нових методичних напрацювань, сучасних аналітичних підходів і додаткових супервізійних можливостей для українських спеціалістів.

Продовження роботи двох супервізійних груп.

Обидві групи й надалі функціонуватимуть у стабільному форматі, забезпечуючи учасникам регулярну супервізійну підтримку, аналіз клінічних випадків і поглиблення теоретичних знань під керівництвом міжнародних фахівців.

Розвиток проєкту «Освітня та супервізійна робота з педагогами».

Продовжуватиметься співпраця з педагогами закладів освіти з метою підвищення їхньої професійної компетентності, розвитку навичок розуміння дитячих емоційних процесів та впровадження психоаналітичних підходів у навчально-виховну практику.

Подальший розвиток освітніх програм для фахівців у сфері психічного здоров'я.

Секція продовжить реалізацію навчальних курсів для психологів, психотерапевтів, педагогів і соціальних працівників, спрямованих на розширення професійного інструментарію та підтримку безперервного професійного навчання.

Продовження курсу з нейропсихології під керівництвом О.П. Мостової.

Курс і надалі забезпечуватиме фахівців системними знаннями з нейропсихологічних аспектів розвитку дитини та підлітка, що є важливим доповненням до психоаналітичної практики.

Голова Секції дитячої та підліткової
психоаналітичної психотерапії
ГО «АППУ».

Інна ЯВОРСЬКА

20.12.2025